Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 144 (7534). ● 29 июль, 1981 йил ◆ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика Бошқармасининг хабар беришича, саноат корхоналари коллективлари социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш, буюмларининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан январь—июль ойлари планини муддатидан илгари — 28 июлда бажардилар.

Кўмир қазиб чиқариш, машинасозлик маҳсулотининг бир қанча турларини, синтетик аммиак, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ва саноат буюмлари бошқа турларини ишлаб чиқариш 7 ойлик планининг ошириб бажарилиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этаётган Тошкент районидаги Навоий номли колхоз аъзолари давлатга картошка, сабзавот ва мева сотиш йиллик планини 27 июлда — муддатидан илгари бажардилар. Қабул пунктларига пландаги 1600 тонна ўрнига 2200 тонна картошка етказиб берилди. Давлатга 9426 тонна сабзавот маҳсулотлари ва 430 тонна мева сотилди.

Бу ютуққа А. Абдуазимов, Т. Алимов, Ш. Турсунбоев, М. Ғофуржонов, Ю. Исломов, Э. Исмоилов, Т. Маҳмудовлар бошлиқ бригадалар коллективлари муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Улар ҳозирнинг ўзида ҳар гектар ердан 180—200 центнердан картошка ва 450—600 центнердан эртаки карам йиғиштириб олдилар.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан колхоз аъзолари давлатга яна 300 тонна картошка, 5 минг тонна сабзавот, 100 тонна мева сотишга қарор қилдилар. Хўжаликда бу йил сабзавот маҳсулотлари етиштиришнинг умумий ҳажми 14 минг 400 тоннага, картошка — 2520 тоннага ва мева — 580 тоннага етади. Деҳқонлар ҳар гектар майдондан 170 центнердан картошка ва 450 центнердан сабзавот маҳсулотлари етиштиришга аҳд қилишди.

Л. И. БРЕЖНЕВ Я. КАДАР БИЛАН УЧРАШДИ

27 июль куни Қримда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев ВСИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар билан учрашди.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ҳар икки мамлакатнинг ички тараққиёти тўғрисида бир-бирларига ахборот бериб, икки томонлама Совет — Венгрия муносабатларига катта эътибор қилдилар.

КПСС билан ВСИП ўртасида сиёсий соҳада кўпдан буён яхши ҳамкорлик мавжуд. Идеология соҳасидаги алоқалар кенгайиб бормоқда. Ҳар икки партия бу алоқаларга ҳамиша муҳим аҳамият бериб келмоқда. Аммо ҳозирги кунда бу алоқалар антикоммунистларнинг душманлик кампаниясига қаттиқ зарба бериш ва социалистик давлатларнинг ғоялари ҳамда муваффақиятларини кенг тушунтириб бериш учун жуда зарур бўлиб қолди.

Экономика соҳасида Совет — Венгрия ҳамкорлиги кенг кўламда олиб борилмоқда. Автомобилсозликда ва бошқа бир қанча соҳаларда кооперациялаш мустаҳкам йўлга қўйилди. Венгрия хом ашёси ва совет энергетикаси асосида биргаликда алюминий ишлаб чиқариш кенгайиб бормоқда. Совет Иттифоқида енгил ва озиқ-овқат саноати, савдо-сотиқ ва маиший хизмат корхоналарини янгилаш ҳамда реконструкция қилиш мўлжалланганлиги муносабати билан товар айирбошлашни ўстириш ва хизмат кўрсатишни кенгайтириш учун анча имкониятлар очилади.

Учрашув вақтида халқаро масалалар муҳокама қилинди. Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ҳозирги пайтда кучайиб кетган кескинликни бартараф қилиш — халқаро сиёсат соҳасидаги асосий вазифа, деб якдиллик билан ҳисоблайдилар. Бу борада ҳам қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва чеклаш проблемаси биринчи ўринга қўйилади. Афсуски Қўшма Штатлар бу проблема ҳақида энг муҳим йўналишлар юзасидан музокаралар олиб борилишига халақит бермоқда. Америка маъмурияти ўзининг ҳарбий потенциалини кўпайтиришга ҳануз умид боғламоқда. У АҚШ НАТОдаги иттифоқчиларини худди шу тарзда ҳаракат қилишга ундамоқда. Ўз аслаҳахоналаридан Хитойнинг фойдаланиши учун йўл очиб бермоқда. Бу сиёсат тинчликни ва халқаро осойишталикни жиддий хавф остида қолдиради.

Қуролсизланиш масалалари юзасидан шу вақтгача ўтказилган музокараларда салмоқли ижобий ғоялар вужудга келди. Бу гап қуролсизланиш комитетига, Вена музокараларига ва шубҳасиз, СҚЧ-2 доирасида олиб борилган музокараларга тааллуқлидир. Бу соҳада эришилган энг қимматли натижаларни қўлдан бой бермай, олға силжиб бориш, томонларнинг бир-бирларига ҳарбий қарама-қарши туриш даражасини камайтиришга олиб борадиган амалий битимга келиш муҳимдир.

Кейинги вақтларда рўй бераётган халқаро воқеалар ҳарбий можароларнинг мавжуд манбаларини тугатиш ҳақидаги, кризисли ҳолатларни бартараф қилиш, энг яхшиси уларнинг олдини олиш тўғрисидаги масала яна кескин қилиб қўйилмоқда. Яқин Шарқдаги, хусусан Ливандаги вазиятнинг ғоят мушкуллашганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди. Исроиллик агрессорни тийиб қўйиш, уни ҳамма қабул қилган халқаро ҳуқуқ нормалари билан, БМТ Уставининг талаблари билан ҳисоблашишга мажбур этиш пайти аллақачонлар келган.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар Яқин Шарқ муаммосини барча манфаатдор томонларнинг коллектив куч-ғайрати билан адолатли ва кенг кўламда ҳал этишга эришишни кечиктириб бўлмайдиган иш деб ҳисоблайдилар. Бу эса шу райондаги барча давлатлар ва халқларнинг манфаатларигагина эмас, халқаро тинчлик манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар халқаро майдондаги ҳар қандай чигал масалалар музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этилиши мумкин ва лозим, деб ишонганликларини изҳор қилдилар. Тинчликнинг тақдири тўғрисида ташвишланаётган кишиларнинг ҳаммаси, шубҳасиз, бу фикрга қўшилади. КПСС XXVI съезди дадиллик билан кенг кўламда илгари сурган таклифлар шу мақсадга хизмат қилади.

Учрашув дўстлик ва самимият, тамомила ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов қатнашдилар.

(ТАСС).

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхозда сувчилар мусобақаси кенг қулоч ёйдирилган. Мусобақа илғорлари сафида Исмат Файзуллаев бошлиқ бригада сувчиси Очил Юсуфалиев ҳам бор. У бир кеча-кундузда 2—3 гектар ердаги ғўзаларни сувга қондирмоқда.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планининг 1981 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари чиқарилди. Ўзбекистон ССР Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида айтилишича, республика меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар ҳамда ўтган ярим йилликда республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришдилар.

Саноатда маҳсулотнинг умумий ҳажми юзасидан бирлашмалар ва корхоналарга белгиланган ярим йиллик план бажарилди. Саноат ишлаб чиқариши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 8 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги 5 процент ошди. Маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстиришнинг қарийб учдан икки қисмига шу йўл билан эришилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш юзасидан 1981 йилнинг биринчи ярми плани 104,6 процент бажарилди, 1980 йил январь—июнь ойларига нисбатан шундай моллар ишлаб чиқариш ҳажми 7,3 процент ошди.

Саноат маҳсулотининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди: электр энергия — 17,2 миллиард киловатт-соат; минерал ўғит (шартли бирликларда)—3415 минг тонна; моногидратли сульфат кислота—814,6 минг тонна; синтетик смола ва пластмассалар—37,3 минг тонна; синтетик ювиш воситалари—15,5 минг тонна; куч трансформаторлари — 3555 минг киловольт-ампер; бронекабель—9,7 минг километр; компрессорлар — 3901 дона; тракторлар — 11,8 минг дона; трактор прицеплари—19,1 минг дона; трактор культиваторлари — 10,3 минг дона; пахта териш машиналари — 4862 дона; электр осма кранлари (шу жумладан махсус кранлар)—962 дона; экскаваторлар — 773 дона; қоғоз—12,6 минг тонна; картон—26,1 минг тонна; йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар —2429 минг куб метр; шифер—165,5 миллион шартли плита; қурилишбоп ғишт—829 миллион дона; 938,2 минг тонна пахта толаси; 885 тонна хом ипак; 15,9 минг тонна каноп толаси; 23,7 миллион жуфт пайпоқлар; 16,5 миллион дона ички трикотаж; 9,3 миллион дона ташқи трикотаж; 15,7 миллион жуфт чарм-пойафзал тайёрланди. Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан)—72,4 минг тонна; колбаса маҳсулотлари—26,9 минг тонна; қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисоблаганда) — 253 минг тонна; мол ёғи—6,4 минг тонна; ўсимлик мойи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — 251,6 минг тонна; кондитер маҳсулотлари — 73,4 минг тонна; консервалар—115,8 миллион шартли банка; рўзғор холодильниклари — 49,2 минг дона тайёрланди.

Кўмир қазиб чиқариш, йигирув машиналари, компрессорлар, пахта териш машиналари, пахта толаси, пайпоқлар ва трикотаж буюмлари, маданий-маиший ва рўзғор моллари, консервалар, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисоблаганда), мол ёғи ишлаб чиқариш ярим йиллик плани ошириб бажарилди.

Шу билан бирга айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, фойда олиш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, товар маҳсулот таннархини арзонлаштириш, керакли хилдаги ва тегишли сифатдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларни бажара олмади. Янгидан ишга туширилган айрим қувватлар суст ўзлаштириб борилди ва улардан тўла-тўкис фойдаланилмади.

Дизель, марказдан қочма насос, минерал ўғит, цемент, қурилиш оҳаги, чинни-фаянс идиш, ип-газлама, гилам ва поёндозлар, ўсимлик мойи ишлаб чиқариш плани бажарилмади.

Фан ва техника ютуқларини халқ хўжалигида жорий этиш давом этди. Янги прогрессив технология жараёнлар ўзлаштириб борилди, ишлаб чиқариш комплекс механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Йилнинг биринчи ярмида 30 мингтадан кўпроқ ихтиро ва рационализаторлик таклифлари халқ хўжалигига жорий этилди. У бир йилга ҳисоб қилганда қарийб 60 миллион сўм тежайди.

Саноат айрим тармоқлари ишининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати яхшиланди. Олий сифат категориясида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 процент кўпайди. 1981 йилнинг 1 июлигача 1937 буюмга давлат Сифат белгиси берилди.

Ахборотда айтилишича, шу йил республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари кўкламги дала ишларини уюшқоқлик билан ўз вақтида ўтказдилар. Кўкламги экиш планлари бажарилди. Республиканинг ҳамма категориядаги хўжаликларида 1981 йил ҳосили учун экилган майдонлар дастлабки маълумотларга кўра 4040,7 минг гектарни ташкил этди, шу жумладан суғорма ерларда 3207,2 минг гектар бўлди. Республикада ўтган йилга нисбатан шоли, дон учун маккажўхори, картошка, сабзавот ва озуқа экинлари майдони кенгайди.

(Давоми 2-бетда).

КЎСАКЛАР ЖИЛОСИ

ЛАВҲА

СУБҲИДАМНИ тонгда қаршилаётган бош мироб бир дақиқа қаддини ростлади-да, ғира-шира да «кумуш камар»дек йилтираб турган, эгатлар оралаб жилдираб оқаётган оби-ҳаётни тўйиб-тўйиб симираётган ниҳолларга кўз ташлади. Кафтдек текис майдондаги баравж ғўзалар эрталабки майин шабадада бир маромда шивирлайди.

Ана шу дамда эгат оралаб юрган Ғофир ака Жўраев ниҳолларнинг тилига тушунадиган билимдон пахтакорлардан.

— Саратонда экинларни қондириб суғоришда ҳикмат кўп. Чунки бу паллада ғўза гуллаб кўсаклайди, — дейди тажрибали сувчи. — Шунинг учун ҳам биз ғўзаларни кечаю-кундуз «шарбат» усулида суғоряпмиз. Ишимизни группа усулида ташкил этганмиз. Биз, сувчиларга барча шароитлар яратиб берилган. Колхоз правлениеси, сифат комиссияси аъзолари тунги суғоришнинг боришини доимо назорат қилиб туришади.

Сувчилар: Назар Эргашев, Қаршибой Алимов ва бошқалар ҳам устозлари Ғофир ака Жўраевдан ибрат олиб, ўз вазифаларини сидқидилдан бажармоқдалар. Улар кунига 2—2,5 гектар майдондаги ғўза ниҳолларини оби-ҳаётга қондириб суғоришмоқда.

Биз дала шийпонига яқинлашганимизда бригада етакчиси Мирзабек Ўрозалиев ҳам келиб қолди. Суғоришдан сўнг етилган пайкалга тушишга ҳозирлик кўраётган механизатор Ҳасан ака Ондақулов культиваторини синчиклаб кўздан кечирди. Агрегатга ишчи органлари, ғўзага шикаст етказмайдиган ҳимоя воситалари тўғри ўрнатилганига ишонч ҳосил қилгач, механизаторга ижозат берди.

Мирзабек Ўрозалиев ўн икки йилдирки, Бекобод районидаги Навоий номли колхознинг 5-бригадасига бошчилик қилмоқда. Шу йиллар давомида бригада аъзолари бирор марта бўлса-да, унинг юзини ерга қаратишмади. Аҳил коллектив бир ёқадан бош чиқариб, ўзларига бириктирилган 140 гектарга яқин майдонда деҳқончилик қилиб келмоқда. Пахтадан ташқари маккажўхори, картошка, хашаки лавлаги ва қовун-тарвуз ҳам етиштиришади.

— Биз дала ишларини область пахтакорлар Советининг тавсияларига асосланиб олиб боряпмиз, — дейди бригада сардори. — Ҳар бир дақиқанинг қадрига етиб, ғўза парваришини кун сайин жадаллаштиряпмиз. Культивация, маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш ва суғориш ишлари бир-бирига узвий боғлиқ—комплекс тарзда олиб борилмоқда. Ғўзаларимиз баравж, серҳосил бўлиб ўсяпти.

Бригада пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан орттириб ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Механизаторлардан Ҳасан Ондақулов билан Тўрақул Ўтанбоевлар кўп йиллик тажрибага эгадирлар. Улар кунига 6—7 гектар майдондаги ғўзаларга олтинчи марта ишлов беришмоқда.

Механизаторлар ҳақида гап кетганда бригадир ўттиз икки йилдан бери техника билан тиллашиб келаётган Ҳасан ака Ондақулов маҳоратини алоҳида таъкидлайди. Бу тажрибали дала гвардиячисининг сурати Ҳурмат тахтасидан кўп йилдан бери муносиб жой олиб турипти. «Ҳурмат белгиси» ордени ва бир қанча нишонлар кавалери Ҳ. Ондақулов ўтган йилги муваффақиятлари учун «Жигули» енгил автомашинаси билан мукофотланган.

— Партия ва ҳукуматимиз меҳнатимизни муносиб тақдирлаётган экан, биз ўзимизни халқ олдида ҳамиша қарздор деб биламиз, — дейди Ҳ. Ондақулов. — Шу туфайли ҳам бир ғайратимизга ўн ғайрат қўшиб ишлашга ҳаракат қиляпмиз.

Бригада пахта далаларида бўлган киши дуркун ғўзалар ривожини кўриб дили яйрайди. Деҳқон меҳрига қонаётган ниҳоллар кунда бир яшнаб гулига-гул, кўсагига-кўсак қўшмоқда.

М. МИРАЛИЕВ,
Бекобод районидаги Навоий номли колхоз.

ВАТАНИГА ҚАЙТА ТУРИБ

Мамлакатимизда дам олган Афғонистон халқ демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси революцион кенгашининг Раиси Бабрак Кармал Кобулга қайта туриб 28 июль куни Тошкентда бироз вақт тўхтади.

АДР, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан, афғон, рус ва ўзбек тилларидаги табрик транспарантлари билан безатилган аэропортда ҳурматли меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Л. Н. Мелькумов, У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Х. Р. Раҳимов, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри Б. А. Абдураззоқов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов кутиб олдилар.

Б. Кармал билан Ш. Р. Рашидов ўртасида суҳбат бўлди, суҳбат чоғида Б. Кармал ўртоқ Л. И. Брежнев билан Қримдаги учрашувидан чуқур мамнуният изҳор этди, Афғонистон Демократик Республикасини, афғон халқининг халқаро империализмга ва реакцияга қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш соҳасида совет позицияси ўзгармаётганлиги ва изчиллигини таъкидлади.

Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари ва тавсияларини қандай амалга ошираётганликлари тўғрисида гапириб берди, республиканинг иқтисодий ва социал ривожланиш истиқболларига тўхталиб, саноат ва қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоқлари жадал ўсаётганини алоҳида уқтириб ўтди.

Ҳурматли меҳмон шарафига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан зиёфат берилди.

Шу куни Бабрак Кармал Ватанига жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг Алима Айвазова бошлиқ 1-бўлимида маккажўхорини силос учун ўриш қизғин бошлаб юборилди. Илғор бўлим ишчилари 25 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 800 центнердан кўк масса олиш учун курашмоқдалар. Суратларда: (чапдан) совхоз бош агрономи И. Катаманов ва А. Айвазовалар ҳосил сифатини кўздан кечиришяпти; ўрим пайти; тракторчи Али Тўхтаев.

А. Абалян фотолари.

ҒОЯВИЙ ИШЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Куйбишев районида идеология ишини такомиллаштириш масалаларига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Унда партия ташкилотларининг секретарлари, пропагандист ва агитаторлар, партия ўқуви ташкилотчилари, «Билим» жамияти аъзолари ва маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари иштирок этдилар.

Область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев «КПСС XXVI съезди қарорлари ва шу масалага бағишланган республика семинар-кенгаши тавсиялари асосида идеология ишининг самарадорлиги ва сифатини ошириш йўллари» деган мавзуда доклад қилди.

Семинарда КПСС XXVI съезди қарорларини пропаганда қилиш, марксча-ленинча ўқувни ташкил этиш, коллективларда меҳнат тарбияси, аҳоли турар-жойларида оммавий-сиёсий ишларни ташкил этиш масалалари юзасидан тажриба алмашинди.

ЁШ ЖУРНАЛИСТЛАР СЕМИНАРИ

Тошкент область комсомол комитети ва Ўзбекистон журналистлар Союзи область ташкилоти правлениеси томонидан ташкил этилган область ёш журналистларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Область комсомол комитетининг секретари Ҳ. М. Абдураимов «КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажаришга йигит-қизларни сафарбар этишда область ёш журналистларининг ижодий активлигини ошириш тўғрисида» доклад қилди.

Семинар қатнашчилари матбуот саҳифалари, радио ва телевидение эшиттиришларида пойтахт области ёшлари ҳаётини ёритишни янада яхшилаш тўғрисида ўзаро фикр алмашдилар.

«Вечерний Ташкент» газетаси бўлим мудири И. Алимов, Чиноз район «Ленин байроғи» газетаси бўлим мудири У. Абдуманикова, «Алмалыкский рабочий» газетаси редакторининг ўринбосари В. Неведомский, Янгийўл район комсомол комитетининг секретари Х. Раҳимов, область телевидениеси катта редактори И. Гузаирова, «Ангренская правда» газетасининг мухбири Э. Файзуллаевалар семинарда ўз коллективларининг иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Ўзбекистон Журналистлар Союзи область ташкилоти правлениесининг раиси, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори Н. Н. Насимов область журналистлар ташкилоти ва область комсомол ташкилоти ижодий алоқаларини янада мустаҳкамлаш, ёш журналистлар ижодий активлигини оширишда ишнинг янги формаларидан самарали фойдаланиш йўллари тўғрисида гапирди.

Семинар-кенгаш ишига область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими матбуот, телевидение ва радио сектори мудири С. С. Саидвалиев якун ясади.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Ҳозирги вақтда ҳамма хўжаликларда ғўза ва бошқа экин парвариши қизғин бормоқда. Ғаллакор колхозлар ва совхозлар яхши ҳосил етиштирдилар ва ғаллани ўриб-йиғиб олдилар. Пичан ўриш ва ем-хашак тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

Қорақалпоғистон АССР ва ҳамма областлар чорва мол ва парранда, сут (Андижон областидан ташқари) тухум, жун давлат харидн юзасидан 1981 йил биринчи ярми планларини ошириб бажарди.

Давлат ва колхозларнинг бутун иш комплекси бўйича қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланган капитал маблағлари 1215 миллион сўмни ташкил қилди ва 1980 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 8 процент кўпайди. Ирригация-мелиорация қурилишига ва мелиорация этилган ерларни ўзлаштиришга 640 миллион сўм ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6 процент кўп маблағ сарфланди.

1981 йилнинг биринчи ярмида республиканинг қишлоқ хўжалигига: 3317 юк автомобили, 7126 трактор, 1984 ғалла ўрадиган комбайн, 437 силос йиғиштирадиган комбайн, 2368 пахта териш машинаси, 4903 трактор плуги, 6409 культиватор, 3199 трактор сеялкаси, 2492 косилка, 964 пресс-подборшчик ва бошқа кўп машина-механизмлар етказиб берилди. Қишлоқ хўжалиги (100 процент озуқа моддага айлантириб ҳисоблаганда) 720 минг тонна ёки 1980 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 13,9 минг тонна кўп минерал ўғит олди.

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида таъкидланишича, Ўрта Осиё темир йўли ва унинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимлари юк обороти ва халқ хўжалик юкларини жўнатиш ярим йиллик планини бажарди. 1980 йилнинг январь—июнига нисбатан Ўрта Осиё темир йўлида юк жўнатиш 2 процент кўпайди, унинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимларида юк жўнатиш эса 3 процент кўпайди, юк обороти 4 ва 5 процент ортди. Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк, пассажир ташиш, юк обороти, пассажир обороти ҳамда енгил таксомоторларнинг пулли қатнови ярим йиллик планини бажарди. 1980 йил биринчи ярмига нисбатан юк ташиш 13 процент, пассажир ташиш 5 процент, кўпайди, юк обороти 16 процент, пассажир обороти 6 процент, енгил таксомоторларнинг пулли қатнови 9 процент ортди.

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси ўз самолёт паркида пассажир обороти ва тонна-километр ярим йиллик планини бажарди. 1980 йилнинг биринчи ярмига нисбатан пассажир обороти 8 процент, тонна-километр 7 процент ортди.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) алоқа маҳсулотларининг умумий ҳажми юзасидан ярим йиллик планини бажарди. У 1980 йилнинг шу даврига нисбатан 6 процент кўпайди.

Капитал қурилишда 1981 йилнинг биринчи ярмида давлат маблағлари ҳисобига 1,5 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга солинди.

Сирдарё ГРЭСида 300 минг киловатт-қувватли ўнинчи энергоблок муддатидан илгари ишга туширилди, унинг ишга туширилиши билан электр станция лойиҳадаги 3 миллион киловатт-қувватга эришди.

Янги қурилишлар, ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва реконструкция қилиш ҳисобига турли кучланишдаги электр линиялари, кучланишни пасайтирувчи трансформатор подстанциялари, нефть конлари, карбоксиметилцеллюлоза, нон ва булка ҳамда кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қувватлар, сортли ун тортадиган тегирмонлар, механизациялашган дон омборлари, юзига қаттиқ қоплама қопланган автомобиль йўллари ва бошқа иншоотлар фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ хўжалигида давлат маблағлари ҳисобига 40 минг гектар суғориладиган янги ерлар ишга солинди, 102 минг гектар яйловга сув чиқарилди, 35 минг гектар, майдондаги мавжуд суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди.

Республика халқ хўжалигига сарфланган давлат капитал маблағлари 2,3 миллиард сўм ёки 1980 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 9 процент кўп бўлди.

Республиканинг давлат пудрат қурилиш-монтаж ташкилотлари буюртмачиларга топшираднган корхона ва объектлар бўйича товар қурилиш маҳсулоти ҳажми юзасидан ярим йиллик план 114 процент, шу корхоналар ўз кучлари билан бажарадиган пудрат ишлари белгиланган ҳажми 105 процент бажарилди. Пудрат ишлари ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 процент ортди. Қурилишда меҳнат унумдорлиги давлат ташкилотларида 1980 йилнинг январь—июнига нисбатан 3 процент кўпайди.

Ахборотда айтилишича, республика халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг сони 1981 йилнинг биринчи ярмида 1980 йилнинг шу давридагига нисбатан 5,4 процент кўпайди.

Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача иш ҳақи 1980 йилнинг шу давридагига нисбатан 2,1 процент ортди ва 155,8 сўмга етди, ижтимоий истеъмол фондларидан тўланадиган пулларни ва бериладиган имтиёзларни қўшиб ҳисоблаганда эса 1,3 процент ошиб, 231,1 сўмга етди.

Колхозчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш анча кўпайди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳоли олган тўлов ва имтиёзлар 1981 йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4,3 процент кўпайди.

Болалар уйлари, интернат-мактаблар ва бошқа интернат муассасаларида тарбияланувчиларнинг овқатига ҳаражат нормаси оширилди. Болаларни амбулаторияда даволаш учун яна бир қанча дори-дармонлар бепул бериладиган бўлди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўйилган пули ярим йил ичида 5,3 процент ошди, омонатчилар сони эса 2,8 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдоси, шу жумладан умумий овқатланишнинг чакана товар обороти умумий ҳажми 5342,5 миллион сўмни ташкил этди ва 1980 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 8,6 процент кўпайди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани 101,4 процент бажарилди. Кўпчилик молларни сотиш кўпайди, аммо аҳолининг баъзи бир озиқ-овқат ва саноат молларига бўлган талаб-эҳтиёжлари тўла-тўкис қондирилмади.

Республика аҳолисига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми ярим йиллик плани бажарилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан умуман республикада хизмат кўрсатиш ҳажми 9 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 11 процент ошди.

Давлат капитал маблағлари ва уй-жой қуриш кооперацияси маблағлари ҳисобидан жами (фойдали) саҳни 1,4 миллион квадрат метрли 23 мингта янги, шинам квартиралар фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари колхозлар ва аҳоли ўз маблағлари ҳисобига ҳамда давлат кредити ёрдами билан миқдорда квартиралар ва якка тартибдаги уйлар қуриб олишди. Умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия муассасалари, касалхоналар, амбулатория, поликлиника муассасалари ва бошқа кўпгина маданий-маиший объектлар ишга туширилди. Аммо уй-жой қурилиши ярим йиллик плани тўлиқ бажарилмади.

Республика шаҳарлари ва қишлоқларини ободонлаштириш соҳасида муайян ишлар бажарилди. 1981 йилнинг биринчи ярмида газлаштирилган квартиралар сони 43,3 мингта, шу жумладан қишлоқ жойларда 21,7 мингта кўпайди.

5950,3 минг киши таълимнинг ҳар хил турларига жалб этилди. Халқ хўжалигига 115 мингдан зиёд мутахассис, шу жумладан олий маълумотли қарийб 46 минг киши ва махсус ўрта маълумотли 69 мингдан кўпроқ киши юборилди.

Касалхона муассасалари ва санаторийлардаги ўринлар, пансионатлар, дам олиш уйлари ва базаларидаги, туристик базалардаги ўринлар сони кўпайди.

1981 йил 1 июлида Ўзбекистон ССР аҳолисининг сони 16,4 миллион кишига етди.

(ЎзТАГ).

ПОЙТАХТДАГИ бадиий буюмлар фабрикасининг чеварлари хонадонлар кўрки бўлган хилма-хил каштачилик буюмлари ишлаб чиқаришмоқда. Бу буюмлар фақат Иттифоқимиздагина манзур бўлиб қолмай, қатор чет элларга ҳам экспорт қилиняпти. Суратда: бирлашманинг пешқадам чеварлари маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ металлни ишлаш бирлашмасида кўплаб кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Суратда: патнис тайёрлаш участкасининг пешқадам ишчи-рассоми Шокира Шоаҳмедова патнисларга жило беряпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

ЖОНЛИ ВА МАРОҚЛИ ИШ

РАЙОНИМИЗ меҳнат коллективларида съезддан сўнг идеологик, ғоявий-сиёсий ишлар янада жонланиб кетди.

Идеология ходимлари КПСС олий анжумани қарорларини кенг ташвиқот ва тарғибот қилиш ишига биринчи даражали аҳамият бериб келмоқдалар. Съездда ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладининг ғояларини, йўл-йўриқларини ҳар бир коммунист, ҳар бир меҳнаткаш онгига тушунарли тил билан яққол ва ишонарли тарзда сингдириш, ана шу энг муҳим ҳужжатларни чуқур ўрганишни ташкил этиш — идеология ходимларининг жонажон ишига айланган. Бизда ҳар бир пропагандист, лектор ва сиёсий ахборотчи съезд материалларини тарғиб этиш бўйича ўзининг конкрет тадбирларини тузиб олиб, ҳозир шу асосда омма орасида фаол иш олиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси омманинг куч-ғайрати ва меҳнат ташаббусини съезд қарорларини, ўн биринчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли амалга оширишга сафарбар этишда партия ташкилотларига актив ёрдам беришга қаратилгандир.

Жумладан, раҳбар кадрларнинг омма ўртасида актуал мавзуларда доклад, лекция ҳамда суҳбатлар билан чиқишларини ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқдамиз.

Съезд қарорларини тарғиб этишни яхшилаш мақсадида район идеология ходимларининг семинар-кенгашлари ўтказилмоқда. Уларда район пропагандистлари, лекторлари, агитаторлари, сиёсий ахборотчилари ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашмоқдалар, оммавий-сиёсий ишларнинг навбатдаги масалаларини муҳокама қилмоқдалар.

Яқинда ана шундай кенгашларнинг бири «Партия XXII съезди» колхозининг Иномжон Мусаев бошлиқ бригада дала шийпонида бўлиб ўтди. Бунда партия ташкилотларининг секретарлари, колхоз раислари ҳамда совхоз директорларининг маданий ишлар бўйича ўринбосарлари ўзаро тажриба алмашдилар.

Ҳамма ерда бўлганидек, ўтган ўқув йилида район сиёсий маориф системасида КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини пухта ўрганишга алоҳида аҳамият берилди. Пропагандистлар ўз машғулотларини чуқур назарий-амалий асосда ўтишлари учун кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, «Оққўрғон» совхози пропагандисти Николай Большешапов, Ҳамид Олимжон номли колхоз пропагандисти Абдураҳим Қорабоев, Ломоносов номли 11-ўрта мактаб пропагандисти Иззат Тўлаев ва бошқа кўпгина пропагандистлар машғулотларда назарий хулосаларни район ҳамда ўз хўжаликлари иқтисодий ва социал ривожлантириши вазифалари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда олиб бордилар.

Съезд қарорларини кенг пропаганда қилишда район лекторлари ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Бизда қирқдан ортиқ пахтакор бригада аъзолари гектаридан эллик центнердан «оқ олтин» етиштиришга азму-қарор қилиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Лекторларимиз дала шийпонларида ўтказилаётган суҳбатларида ана шу ташаббускор пахтакорларнинг ишларидан ҳаммани хабардор қилиб турибдилар, илғор иш тажрибаларини оммалаштирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қароридан сўнг районимиз партия ташкилотлари, идеология активлари барча хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари меҳнаткашларни, айниқса, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига янада зўр масъулият билан қарай бошладилар. Сиёсий-тарбиявий иш масалаларининг турли жиҳатлари бошланғич партия ташкилотларида кўпроқ муҳокама қилинмоқда. Тарбияга комплекс ёндошишга эришиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, қишлоқ турмуш маданиятини янада юксалтириш асосий вазифалардан бири бўлиб қолди. Бизда ишчилар сафига тантанали қабул қилиш, пенсияга кузатиш, ёшларни колхозчилар сафига қабул қилиш, Совет Армияси сафига кузатиш, ҳовли тўйлари, балоғатга етган ёшларга паспорт топшириш кабиларни ташкил этишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Замонавий тўйлар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. М. Идрисхўжаев, С. Соипова, А. Турсунов, Э. Умаров, Т. Каримов кабн ёшларнинг мураббийлари бу ишларда фаол қатнашмоқдалар.

Айни вақтда шуни ҳам айтиб ўтиш лозимки, ҳали съезд қарорларини ҳар бир меҳнаткаш онгига етказиш, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига комплекс ёндашиш, идеологик ва сиёсий-тарбиявий ишларнинг ўн биринчи беш йиллиқ вазифаларининг тўла ва ошириб бажарилиши учун қаратилишига эришиш борасида олдимизда янада муҳим вазифалар турибди.

Яқинда КПСС XXVI съезди қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари асосида идеология ишини такомиллаштириш масалаларига бағишланган республика кенгашида ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг сўзлаган нутқида бу борада амалга ошириладиган ишлар аниқ-равшан белгилаб берилди.

Эндиликда районимиз партия ташкилоти съезд қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмалари, мазкур семинар-кенгашда берилган йўл-йўриқлар асосида идеология ишининг янада самарали бўлишига эришиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларнинг жанговарлигини, таъсирчанлигини, ҳозиржавоблигини ошириш бизнинг шиоримиздир.

С. ЙУЛДОШЕВА,
Оққўрғон район партия комитетининг секретари.

ОРЖОНИКИДЗЕ районида қатор саноат корхоналари бор. Уларда кенг истеъмол буюмлари, қурилиш материаллари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Район индустрияси ходимлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборишган. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш коллективларининг ютуқлари салмоқли бўлмоқда. Барча корхоналар коллективлари маҳсулот реализация қилиш давлат планларини тўла ва зиёдаси билан адо этишяпти.

Район саноатчилари куни кеча яна бир ғалабани қўлга киритдилар: етти ойлик маҳсулот реализация қилиш

ҚЎШИМЧАСИ— МИЛЛИОН СЎМЛИК

плани муддатидан илгари бажарилди. Йил бошидан бери топшириқдагига қўшимча салкам 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,4 процентни ташкил этди.

Айниқса, энергетиклар бу ютуққа муносиб ҳисса қўшдилар. Улар халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун қўшимча ўнларча минг киловатт-соат нур етказиб беришди. Ғишт заводи коллективи ҳам самарали ишлади. Етти ойлик планни анча ортиғи билан адо этди. Йил бошидан бери қурилишларга жўнатилган бундай қимматли бинокорлик материали ҳажми 42 миллион 250 минг донани ташкил этди. Шунинг 750 минг донаси пландагидан ташқари ишлаб чиқарилди.

Бинокорлар ҳам дуруст ишлашяпти. Айниқса, турар-жой қурилишида катта силжишлар бўлмоқда. Қурувчиларнинг куч-ғайрати билан ўтган давр ичида 6641 квадрат метр турар-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Бу планда назарда тутилганидан 2,5 минг квадрат метр кўпдир. Бундан ташқари, Мусамуҳамедов номли совхозда 140 ўринли болалар боғчаси қуриб битказилди. Бунёдкорлар айни кунларда иккита мактаб биносини янги ўқув йили бошланишигача қўлдан чиқариш учун фидокорона ишламоқдалар.

А. ҒУЛОМОВ.

ОРДЕНЛИ ИЛҒОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

УЗОҚНИ ЯҚИН ҚИЛИБ

ЯҚИНДА СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ СССР Автомобиль транспорти ва йўл хўжалиги бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг катта бир группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида пассажирлар ташиш Тошкент область ишлаб чиқариш автомобиль трестига қарашли Янгийўлдаги автобус-таксомотор паркининг ҳайдовчи Шарифхон Мунавваров ҳам бор. У ўзининг фидокорона меҳнати ва жамоат ишларидаги актив иштироки учун Ҳурмат Белгиси орденига сазовор бўлди.

Ҳар бир коллективнинг ўз машъали бўлади. Бу машъал баъзида кичик коллектив доирасидан чиқиб, каттароқ доирада нур соча олади. Уларнинг ишлари, тажрибалари бошқа корхоналарнинг ҳайдовчиларига ҳам бемалол ибрат бўлади. Ҳайдовчи Шарифхон Мунавваров худди шундай илғорлардан.

Ота-онасидан ёш қолган Шарифхон 8-синфни тамомлагандан кейин ўқишни давом эттириш имкониятига эга бўлмади. У Оққўрғон районидаги Сегизбоев номли совхозга ишга келди.

Дастлаб уни ҳисобчи қилиб тайинлашди. Кейинчалик омбор мудири, пахтачилик бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1957 йилда совхоз коммунистлари уни ўз сафига қабул қилдилар. Ҳамкасблари унга қишлоқ хўжалик техникумига ўқишга киришни маслаҳат бердилар. Лекин Шарифхон ҳайдовчи бўлиш орзуси билан яшарди. Бу орзу уни 1963 йилда Янгийўл шаҳридаги ҳайдовчилар тайёрлаш курсига етаклади. Курсни муваффақиятли тамомлагач жонажон совхозига қайтиб, ҳайдовчилик қила бошлади. Дастлаб унга ЗИС-5 маркали юк автомашинаси берилди. У дастлабки кунлардан бошлаб тажрибали ҳайдовчилар ишини диққат билан кузатиб, билмаганини сўраб ўрганишга ҳаракат қилди. 1968 йилга қадар у мазкур совхозда турли халқ хўжалик юкларини белгиланган манзилга ўз вақтида етказиб беришда сидқидилдан меҳнат қилди.

Ойлар кетидан ойлар ўтди. Шарифхон ака севган касбида ишлар экан, ўз малакасини ошириб, I класс ҳайдовчиси бўлишга эришди.

1968 йилнинг май ойида Ш. Мунавваров ўз оиласи билан Янгийўл шаҳрига кўчиб келди. У автобус-таксомотор паркига ишга жойлашди. Тажрибали ҳайдовчилар унга пассажирлар ташишдек масъулиятли ишнинг нозик томонларини ўзлаштиришда ўзларининг қимматли маслаҳатлари, йўл-йўриқлари билан яқиндан ёрдам бердилар. Шарифхон ака ана шу кишиларни, айниқса, тажрибали ҳайдовчи, ҳозирда қарилик гаштини сураётган Э. Муртазаевнинг номини устоз сифатида илиқ сўзлар билан тилга олади.

Шарифхон ака автокорхонага келган дастлабки кунлардан бошлаб ўз ишига бўлган меҳр-муҳаббати, топширилган иш учун масъулият ҳисси, ҳалол меҳнат туфайли ҳамкасблари ўртасида ҳурмат қозона борди. У коммунист доимо олдинги сафларда бўлишини, ҳар ишда бошқаларга ўрнак кўрсатиши лозимлигини яхши тушунарди. Шу сабабли илғорлар сафидан ўрин олишга, план ва социалистик мажбуриятларни ортиғи билан бажаришга ҳаракат қилди, автомашинасининг доимо ишга тахт бўлишини таъминлашга интилди. Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини берди. Белгиланган смена ва ойлик топшириқларни мунтазам 120—130 процент адо этиш унинг учун одат тусига кириб қолди.

Ўтган йиллар мобайнида Шарифхон ака кўпгина маршрутлар бўйича ишлади, тажриба орттириб борди. У меҳнат фаолиятининг бутун даври мобайнида фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатиб келмоқда. Жумладан, 1980 йилда даромад олиш планининг бажарилиши 12,3 минг сўмни ташкил этди. Бошқача қилиб айтганда, бу борадаги план 114,5 процент бажарилди. Пландан ташқари автокорхона кассасига 1,6 минг сўм топширди.

Ш. Мунавваров кўпгина ватанпарварлик ташаббусларини автокорхонада биринчилар қатори қўллаб-қувватлайди. У ўнинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ҳаракатига қўшилиб, ўз зиммасига оширилган социалистик мажбурият олди. Сўзи билан иши бир бўлган ҳайдовчи ўнинчи беш йиллик шахсий топшириғини тўрт ярим йилда уддалашга эришди.

Шарифхон ака эҳтиёт қисм, ёнилғи ва бошқа материалларни тежаб қолиш, ўз автомашинасининг капитал ремонтсиз юриш муддатини узайтириш борасида ҳам ибратли ишларни амалга оширди.

Бундай муваффақиятларнинг сири нимада? Автомашинадан унумли фойдаланиш, белгиланган ҳаракат графигига қатъий амал қилиш, техниканинг ишга доимо тахт бўлиши муваффақиятлар гарови бўлиб хизмат қилмоқда. Яна шуни таъкидлаб ўтиш керакки, Шарифхон ака рейс вақтида автомашинасидан тўғри фойдаланишга алоҳида эътибор беради. Ҳаракатнинг белгиланган режимига қатъий амал қилган ҳолда у йўлнинг ҳатто энг яхши участкаларида ҳам тезликни оширмайди. Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини бермоқда — автотранспорт соҳасидаги кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида у бирорта ҳам йўл-транспорт ҳодисасига йўл қўймади. I ва II даражали «Авариясиз ишлагани учун» кўкрак нишонлари ана шундан далолат бериб турибди.

Ҳозирги кунда коммунист Шарифхон Мунавваров Янгийўл шаҳар бозори билан Халқобод ўртасида қатнайдиган экспресс маршрутида кишиларнинг узоғини яқин қилишда фидокорона меҳнат қилмоқда.

Илғор ҳайдовчи коллективнинг жамоат ишларида ҳам актив иштирок этишга улгуради. У автопарк партия бюросининг аъзоси. Мураббийлар советининг аъзоси сифатида бой тажрибасини ёш ҳайдовчиларга ўргатиб, уларга мураккаб, лекин фахрли касбининг нозик томонларини эгаллашда яқиндан ёрдам бермоқда.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси пропаганда бўлимининг катта инженери.

РИХСИТИЛЛА Сидиқов Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп йиллардан бери смена бошлиғи вазифасида ишлайди. У бошчилик қилаётган коллектив социалистик мусобақада мунтазам ғолиб чиқиб, юқори кўрсаткичларга эришяпти.

В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ БОҒЧА

Ҳамма яхши нарсалар — болаларга! Бу шиор кундалик ҳаётимизнинг ўзгармас қонунига айланган. Буни энг кичик граждалар, жажжи фарзандларга кўрсатилаётган ғамхўрлик мисолида яққол кўриш мумкин. Бу йил пойтахтимизнинг барча массивларида замонавий лойиҳалар асосида мактабгача тарбия муассасалари қурилмоқда.

Шундай боғчалардан бири яқинда Қорақамиш массивида қад кўтарди. Уни «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Промгражданстрой» тресги қурувчилари кичкинтойларга совға қилдилар. Икки қаватли кўркам бу бинода қурувчиларнинг 280 га яқин фарзандлари тарбияланадилар.

Бу ерда болаларнинг яхши дам олишлари, тарбияланишлари учун барча шароитлар яратилган. Ўйин ва ухлаш хоналари, соябонли шийпончалар яхшилаб жиҳозланган. Болалар боғчаси августдан бошлаб тарбияланувчиларини ўз бағрига олади.

Ш. НАБИХЎЖАЕВА.

Орзулар амалга ошмоқда

ЮКСАК ТУРМУШ МАДАНИЯТИ УЧУН

Кейинги йиллар ичида колхозимиз қиёфаси анча ўзгарди. Йўллар тартибга келтирилди. Ҳар бир хонадон водопровод суви билан таъминланди. Қатор медицина ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш шахобчалари фойдаланишга топширилди. Биз кўпроқ меҳнаткашлар савиясини ошириш, уларда санъатга, дунё воқеаларига қизиқиш уйғотиш мақсадида клуб ишини яхшилашга интилмоқдамиз. Бу ерда ташкил этилган «Ёш қанот» ансамбли колхозчиларнинг меҳрини қозонмоқда. Унинг репертуари ранг-баранг қўшиқлар, жозибадор рақслар, миниатюралардан иборат. Меҳнаткашлар ўз фарзандлари У. Содиқова, Қ. Қосимова, Б. Лаханова сингари хушовоз хонандаларнинг қўшиқларини доимо илиқлик билан қарши оладилар.

Ансамбль коллективининг ҳурмати ортишида бадиий раҳбар Муборак Чинпўлатовнинг ҳиссаси катта бўляпти. У ҳаваскорлар бригадаси билан хўжаликнинг мавжуд 12 та дала шийпонида навбатма-навбат концерт кўрсатиб туради. Деҳқоннинг иккинчи уйи деб ном олган бу жойларда кўчма кутубхоналар ташкил этилган. Тушлик вақтида кишилар радио тинглаб, телевизор томоша қилиб ҳордиқ чиқарадилар.

Хўжалигимизда турмуш маданиятини яхшилашга сарфланаётган даромад йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ўнинчи беш йилликда ана шу мақсадлар учун 321 минг сўм сарфланди.

Меҳнаткашлар ҳаётидан янгича урф-одатларнинг мустаҳкам ўрин олаётгани айниқса қувончлидир. Хўжалик, партия, касаба союз, комсомол ташкилотининг ёрдами билан тўйларни ихчам, серфайз қилиб ўтказишга эришдик. Бунда колхоз раиси Жуман Элчибоев, партия ташкилотининг секретари Ў. Музаффаровлар етакчилик қилаётган янгича урф-одатларни ҳаётга жорий қилиш комиссиясининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Комиссия аъзолари маросимларни ўтказиш, хизматга чақирилувчиларни тантанали кузатиш, туғилганлик гувоҳномаларини топшириш, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар уюштиришни йўлга қўйиб олганлар. Бундай суҳбатлар, учрашувлар ёшларни тарбиялашда, уларда оталар меросини ўрганиш, эл-юртга садоқат, Ватанга муҳаббат, меҳнатсеварлик туйғуларини шакллантиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Ҳозирги дала меҳнаткашларининг хонадонини газета-журналсиз тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса колхозчилар сермазмун, халқаро аҳвол билан боғлиқ бўлган лекцияларга қизиқиб қолдилар. Колхоз бошланғич билим жамиятининг 41 аъзоси бўлиб, улар аҳоли орасида жамоатчилик асосида оила маданиятини ошириш, турмуш орасталигини таъминлаш, кийиниш мароми, бола тарбияси ҳақида қатор лекциялар ўқимоқдалар. Бу ишда М. Жониқулов, Қ. Сурмонов, М. Тожиматов ва бошқа лекторлар жонбозлик кўрсатяптилар. Колхозимизда ўтказилаётган бундай тадбирларнинг ҳар бири турмуш маданиятини юксалтиришга, кишилар билим савиясини оширишга, уларнинг ҳаётини гўзаллаштиришга хизмат қилмоқда.

А. УМИРОВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари.

ДАЛА ШИЙПОНИ: У ҚАНДАЙ АҲВОЛДА?

ПИСКЕНТ РАЙОНИ БЎЙЛАБ РЕЙД

ҲОЗИР область пахтазорларида айни долзарб палла. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Мурожаатига жавобан июль—август ҳосилга-ҳосил, қўшишда зарбдор ой, деб эълон қилинганидан сўнг ғўза парвариши янада кучайтириб юборилди. Миришкорлар эгатларга туну-кун оби-ҳаёт тараб, ғўзани саратон сувига қондиришяпти. Механизаторлар сувдан чиққан карталар етилиши билан ғўза тагларини майин юмшатишга, культивация билан бир вақтда ғўза чеканкасини сифатли ўтказишга ҳаракат қилишяпти.

Хўжаликларда ташкил этилган сифат комиссияси аъзолари доим далада. Ҳар бир сувдан культивациядан сўнг карталарни айланиб, ишнинг сифатини назорат қилиб боришяпти. Хуллас, зарбдор меҳнат вахтасидан ҳеч ким четда қолаётгани йўқ.

Ҳосил тақдири учун жон куйдириб, пахтазорларда фидокорлик кўрсатаётганларнинг меҳнати қандай тақдирланяпти? Улар учун қандай маданий-маиший шароитлар яратиб берилган? Деҳқоннинг иккинчи уйи бўлиб қолган дала шийпонлари қандай аҳволда? Партия, совет, хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари парвариш ишлари билан банд бўлганларга қандай ғамхўрлик кўрсатишяпти?

Ана шу муҳим саволларга жавоб топиш мақсадида Пискент райони хўжаликларида бўлиб, дала шийпонларини айландик.

Аввало шуни айтиш керакки, район партия комитетида бўлиб ўтган суҳбат чоғида дала меҳнаткашларига кўрсатилаётган хизмат, у ерларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва ташкилий ишлардан қаноат ҳосил қилдик. Райондаги 9 та пахтачилик хўжалигида 160 дан зиёд бригада бор. Уларда мавжуд бўлган жами 142 та дала шийпонининг 96 таси типовой.

Хўжаликлар учун ажратилган 7 та автолавка ҳар куни график асосида дала шийпонларига бориб, савдо хизмати кўрсатади. График шундай тузилганки, ҳар бир шийпонга кечи билан бир ҳафтада бир марта автолавка келади. Бу ёмон эмас.

Махсус тузилган автопоездлар составида автолавкадан ташқари лекторлар, медицина ходимлари бор. Агитпоездлар дала шийпонларига борганда бир йўла савдо хизмати кўрсатишади, лекция уюштиришади. Медицина ходимлари дала меҳнаткашлари билан суҳбатлашиб, уларнинг соғлиқларини текшириб кўрадилар, қандай медицина хизматига муҳтож эканликларини аниқлайдилар.

Райкомдан яхши кайфият билан чиқиб, хўжаликларга йўл олдик. 1-«Пискент» совхозида 41 та пахтачилик бригадаси бўлиб, шундан 24 тасида дала шийпони бор. Қолганлари мавсумий. 1-, 2-, 4-бўлимлардаги дала шийпонлари давр талаби асосида қурилиб, яхши жиҳозланган. Сиёсий-тарбиявий ишлар, савдо ва медицина хизмати намунали йўлга қўйилган. Область, район, совхоз, бўлим ва бригада коллективларининг социалистик мажбуриятлари бежирим стендларда акс эттирилган. Область ва район Советлари депутатларининг исми-шарафлари кўринарли ерга йирик ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга оширишга даъват этувчи шиорлар кўзга ташланади. Ҳамма шийпонларда меҳнат шон-шуҳрати байроғи ўрнатилган. У ҳар ўн кунда социалистик мусобақага якун ясалгандан сўнг ғолиблар шарафига кўтарилади. Пешқадамлар иш тажрибаси деворий газетада ёритилади. Қолоқлар эса «Бонг урамиз» варақаси саҳифасида танқид остига олинади.

Кўпгина дала шийпонларида сотувчисиз дўконлар ташкил этилган. Уларда чой, қанд, тиш пастаси, совун ва бошқа кундалик эҳтиёж учун зарур моллар ҳар доим топилади. Айниқса, 2-бўлимнинг Ленин ордени кавалери Обид Отаев бошлиқ бригада дала шийпонидаги саранжом-саришталик кишини қувонтиради. Шийпон мевали боққа туташ соя-салқин жойга қурилган. Эркаклар ва аёллар учун алоҳида-алоҳида дам олиш хоналари мавжуд.

Совхоз дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари дала шийпонларидаги шароит ишчиларнинг кўнглидагидек бўлиши учун астойдил ҳаракат қилишяпти. 100 та стол, 400 та стул, 1500 метр гилам-поёндоз сотиб олинди. Маиший хизмат комбинатидан 10 та холодильник, 100 та сирланган чойнак, 100 та универсал аптечка, 40 та шахмат-шашка келтирилиб, дала шийпонларига тарқатилди.

Дала меҳнаткашлари билан суҳбат чоғида уларни ранжитаётган айрим камчиликлар ҳам борлиги маълум бўлди. Жумладан, район маданият бўлими, район матлубот жамияти ҳамда «Союзпечать» агентлиги ўз зиммаларига юклатилган топшириқни тўла-тўкис бажармаяптилар.

«Гулистон» колхози райондаги илғор, юқори ҳосилли хўжаликлардан бири. Мавжуд 10 та пахтачилик бригадасининг 8 тасида типовой шийпон қурилган. Улар дуруст жиҳозланган. Масалан, телевизор, радиоприёмниклар ишлаб турипти. Автолавкалар ҳам график бўйича қатнаётир. Абдуғани Назарқулов бошлиқ бригада дала шийпонидан ана шундай таассурот олиш мумкин.

Охунбобоев номли колхознинг 1-, 2-, 4- ва 16-бригадаларида ҳам бўлдик. Дала шийпонларига яқинлашар экансиз, баҳри-дилингиз очилади. Бригадалар паспорти, турли шиорлар осиб қўйилган. Шийпон атрофида помидор, болгар гармдориси ғарқ пишиб ётипти. Картошка, сабзи барқ уриб ўсяпти. Ишкомларда турли-туман узумлар. Аммо, шийпондаги ҳақиқий аҳвол билан танишиб, колхозчилар билан суҳбатлашсангиз, кайфиятингиз бузилади.

Бор-йўғи учта шийпонга электр сими тортилган. Демак, қолганларида телевизор, радио, холодильник ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

— Халқаро аҳвол ва кундалик воқеалар билан таништириб, лекция уюштирмаганларига яраша, газета-журналларни ҳам вақтида етказиб бермайдилар.

— Аптечкамиз йўқ. Йод, зеленка, момиқ, бинт нима деган нарса? Вақти келганда сувчиларимиз шамоллашга қарши бир дона таблетка тополмайдилар...

— Автолавка ҳар замонда бир қорасини кўрсатади. Келганда ҳам керакли нарсани топиш қийин...

Колхозчиларнинг бундай ҳақли эътирозлари партия ташкилоти секретари ва маданий-маиший ишлар бўйича раис муовинига оддий гапдек туюладиган бўлиб қолган кўринади. Чунки меҳнаткашларнинг талаб ва истаклари ҳалигача эътиборсиз қолиб келяпти.

Биз Ленин номли колхозда ҳам бўлиб далаларни айландик. Афсуски, на биронта бригада бошлиғи, на бирор колхозчини учратиб суҳбатлаша олдик. Дала шийпонлари ҳақида эса лўнда қилиб айтиш мумкин: том маънодаги шийпоннинг ўзи йўқ. Беш-олти метр узунликдаги тахта сўрини уч томондан қанор билан тўсиб қўйишибди! Тағин унинг номи шийпон эмиш... Балки колхоз партия ташкилоти секретари Эсонали Мамраев дала шийпонини худди шундай тасаввур этар!..

2-«Пискент» совхози, Калинин номли, Свердлов номли ва Тельман номли колхозларнинг кўплаб дала шийпонларидаги маданий-маиший шароит ҳам шу куннинг талабига жавоб бермайди.

Аксарият дала шийпонлари учун умумий бўлган асосий камчилик ва нуқсонлар нималардан иборат?

Биринчидан, сиёсий-тарбиявий ва оммавий ишлар мунтазам олиб борилмайди. Кўргазмали агитация воситалари етарли эмас, медицина ва савдо хизмати яхши ташкил этилмаган.

Иккинчидан, шийпонларни маданий-эстетик жиҳатдан безаш савияси паст. Санитария-гигиена ҳолати қониқарсиз.

Учинчидан, шийпонлар маданий моллар билан етарли таъминланмаган. Қизил бурчак, дам олиш хонаси, муваққат болалар боғча ва яслиларида зарур мебеллар йўқ.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, район партия, совет, хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг дала шийпонларини безашга оид махсус тавсияларига тўла амал қилмаяптилар. Кўпгина хўжаликларда шийпонларда олиб бориладиган ташкилий-тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Район меҳнаткашлари 1981 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишган. Давлатга камида 52 минг тонна «оқ олтин» сотилиши, ҳосилдорлик 37 центнерга етказилиши керак. Шу мақсадларда барча техника воситалари ва ишчи кучлари ғўза парваришига сафарбар этилган. Аммо, бунинг ўзи кифоя қилмайди.

Ана шундай бир пайтда дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишлар марказига айлантирилиши, вақт билан ҳисоблашмай, ҳосил тақдири учун туну-кун жон куйдираётган дала меҳнаткашларининг яхши дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилиши лозим. Ана шундагина ишда унум ва юксак сифат бўлади. Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши учун мустаҳкам замин яратилади.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПРОПАГАНДА ВА АГИТАЦИЯ БЎЛИМИ, «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ РЕЙД БРИГАДАСИ.

Йўлдош Ҳасанов ёш, аммо тажрибали механизаторлардан. У айни кунларда Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг Николай Югай бошлиқ бригадаси далаларида ғўза чеканкасини тез ва сифатли ўтказиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир.

А. Абалян фотоси.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДА

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

«Коммунизм» колхозининг Ҳабил Тўрахўжаев етакчилик қилаётган бригада меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида биринчи марта 7 гектар майдонга картошка экдилар. Парвариш давомида қилинган меҳнат зое кетмади. Шу кунларда улар давлатга картошка топширишни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Шаҳарликларга кунига 2—2,5 тонна картошка жўнатмоқдалар.

СИФАТ БЕЛГИСИ ОЛИШДИ

Навоий номли колхознинг ташаббускор 50 центнерчилар бригадаси далаларига сифат белгиси берилди. Хўжаликнинг иккинчи участкасига қарашли бу бригада меҳнаткашлари бунга ўзларининг бетиним, самарали меҳнатлари туфайли эришдилар. К. Ҳамдамов, У. Санакулов, Г. Бозорқулова, М. Давлатова, А. Туранов ва С. Эргашев каби пахтакорлар ғўза парваришида алоҳида ғайрат кўрсатмоқдалар.

ЎРИМ ҚИЗҒИН

«Ленинизм» колхозининг Орал Темиров бошқараётган ем-хашак тайёрлаш бригадаси чорвадорлари ёз ойларини ғанимат билиб, унинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланмоқдалар. Шу кунларда мавжуд 170 гектар майдондаги бедазорларда учинчи ўрим тугалланди. Чорва учун ем-хашак базасини мустаҳкамлашда Зейнал Содиқов ва Файзи Хўжамқуловлар пешқадамлик қилишяпти.

А. МУСТАФОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ҚОИДАГА РИОЯ ҚИЛИНМАСА...

ЧОРВАЧИЛИК ВА ПАРРАНДАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси XX съездида таъкидлаб ўтилганидек, ўнинчи беш йиллик даврида чорвачиликни жадал ривожлантириш, тармоқни ихтисослаштириш ва саноат негизига кўчириш соҳасида катта ишлар қилинди. Бир қатор йирик комплекслар ва паррандачилик фабрикалари қуриб ишга туширилди. Ўнлаб фермалар реконструкция қилинди.

Съезд республика, шунингдек, пойтахт области чорвадорлари олдида турган улкан вазифаларни ҳам конкрет белгилаб берди. Жойларда йирик-йирик механизациялашган чорвачилик комплекслари ва фермалари барпо этилмоқда. Қишлоқ хўжалигини электр қувватлари билан тўла қуроллантириш жадал давом эттирилмоқда. Ҳозирги кунда, айниқса, бир йўла ўн минг бош ёш қорамол, 108 ва 54 минг бош чўчқа боқиб семиртириладиган бўрдоқичилик комплекслари лойиҳалари кенг қўлланилаяпти.

Ўн биринчи беш йилликда чорвачилик ҳамда паррандачиликнинг кенг кўламда жадал ривожланишини ҳисобга олган ҳолда комплексларда содир бўлиши мумкин бўлган ёнғиннинг олдини олиш вазифаси ҳам тобора муҳим аҳамият касб этаётир. Афсуски, чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларида ҳамон тез-тез ёнғинлар чиқиб, катта моддий зарар етказилмоқда.

Масалан, ўтган йили «Бўстонлиқ» совхозида чекувчиларнинг эътиборсизлиги ва бефарқлиги туфайли сут-товар фермасида ёнғин чиқиб, 100 тонна ҳашак ёниб кул бўлди ва хўжаликка ҳам, давлатга ҳам катта зарар етказилди. Паркент районидаги «Коммунист» совхозида ҳам худди шундай воқеа содир бўлиб, 50 тонна ҳашак ёниб кетди.

Чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларида ўт чиқишига йўл қўймаслик учун ёнғиндан сақланиш қонун-қоидаларига қатъий риоя қилиш лозимдир. Чорвачилик комплекслари, сут-товар ва қўйчилик ҳамда паррандачилик фабрикаларида меҳнат қилаётган ҳар бир ходим ёнғинга қарши хавфсизлик техникаси бўйича ўқитилган бўлиши керак. Улар ёнғин чиққан тақдирда инструктаж ўтказилган пайтда белгиланган махсус программа асосида ҳаракат қилишни билишлари лозим. Бундай программалар ҳамма районлардаги ёнғинни назорат қилиш давлат инспекцияларида мавжуддир.

Чорвачилик ходимларини ёнғинга қарши ўқитишни уюштириш устидан назорат қилиб бориш хўжаликларнинг бош зоотехниклари зиммасига юклатилган. Мол ва паррандалар сақланадиган хоналар мунтазам ёнилғи материалларидан тозалаб турилиши зарур.

Ички ёнар двигателни, вакуум-насослар, иссиқлик генераторларини ўрнатиш пайтида уларни мол ва парранда боқилаётган хоналардан оловга чидамли махсус тўсиқлар ва деворлар билан ажратиш лозим бўлади.

Сут-товар фермаларида молларни группа-группага бўлиб боғлаш усули жуда қулайдир. Чунки, фавқулодда ёнғин чиқадиган бўлса, уларни хонадан тезда олиб чиқиб кетиш мумкин бўлади.

Паррандачилик фабрикаларида ёнғиндан сақланишнинг муҳим шартларидан бири кичик-кичик хоналарга иссиқлик генераторларини ўрнатишда ёнғинга қарши тўсиқлар қуришдир.

Электр қувватини тарқатувчи шитлар, ўчиргичлар ва предохранителларни тамбурларга ёки хоналарнинг ташқи деворларига ўрнатган маъқул. Электр симлари остига қуруқ ҳашак ғарамлаш, электр узатгич ва кабелларни мол сақланадиган хоналар ичидан олиб ўтиш, кучли лампочкаларни ўрнатиш таъқиқланади.

Ёқилғи-мойлаш материаллари ёпиқ металл идишларда бинолардан камида 20 метр узоқликда сақланади. Тунда қорамол ва парранда хоналар қоровуллар ёки махсус ажратилган молбоқарлар назорати остида бўлиши керак.

Операторлар, сут соғувчилар, молбоқарлар, бузоқбоқарлар, чўчқабоқарлар, паррандабоқарлар ва бошқа ходимларнинг иш пайтида молхоналарда олов ёқиши, чекиши, иссиқлик берадиган қурилмаларни ва ишлатилган бошқа агрегатларни қаровсиз қолдиришлари ёки бегона кишиларга топширишлари, иситиш қурилмаларини ёқишда бензин, керосин ва бошқа тез алангаланувчи моддалардан фойдаланиш, иш тугагандан сўнг электр тармоқларини ёниқ ҳолда қолдириш, хонани ёритишда керосин чироқларидан фойдаланиш қатъиян ман этилади.

Ёнғиндан сақланиш қонун-қоидаларига тўла риоя қилиш, ўз иш жойларида синчков бўлиб, ёнғин чиқишига йўл қўймаслик ва бу билан жамоат бойлиги бўлган чорва молларини асраш ва кўпайтириш тармоқ ходимларининг муҳим бурчидир.

В. ЛУКИН,
область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг ёнғиндан сақланиш бўлими бошлиғи.

АҚШНИНГ КУБАГА ҚАРШИ КАМПАНИЯСИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 28 июль. (ТАСС). Рейган маъмурияти бошлаган ва Лотин Америкасидаги мамлакатларни жазавага тортишга уринаётган Кубага қарши кампания регионда «контрреволюцияни экспорт қилиш кенг операциясининг» таркибий қисмидир. Аргентинада чиқадиган «Ке паса» ҳафтаномаси АҚШнинг Америка давлатлари ташкилоти ҳузуридаги вакили Мидлендорфнинг сафарини шундай баҳоламоқда. У Перу, Чили, Аргентина, Уругвайда бўлди ва ҳозир Парагвайга келди.

Мидлендорф сафаридан кузатилган бош мақсад, деб таъкидлайди ҳафтанома, оролни иқтисодий қамал қилишни кучайтиришга уринишдан, шунингдек Кариб денгизида Американинг ҳарбий кучларини кўпайтиришдан ҳамда Кубага қарши ашаддий пропаганда олиб борадиган кучли радиостанция қуришдан иборатдир.

Вашингтонда тузилаётган режалар, деб хабар қилади «Ке паса», Никарагуа ва Гренадага қарши қўпорувчилик ишларини ҳам кўзда тутади. Бундан ташқари, АҚШ Вьетнамдаги разил уруш қабилида ҳарбий аралашувни кучайтириш йўли билан Сальвадорга бевосита интервенция қилишни режалаштирмоқда.

Бироқ, деб таъкидлайди ҳафтанома, Лотин Америкасидаги кўпгина мамлакатлар жумладан, Мексика Вашингтоннинг янги авантюрасини қувватлаш бир ёқда турсин, балки бу авантюранинг сукут сақлаб турган шериклари бўлишни ҳам истамаяптилар. Оқ уй авж олдириб юборган Кубага қарши кампания айни кучайган бир пайтда Аргентина ҳукумати Куба билан муҳим савдо битими тузиш ниятида эканлиги тасодифий эмас. Бу битим мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда ёрдам беради.

ФИНЛЯНДИЯ ёшлари 17—25 июль кунлари велосипедда тинчлик маршини ўтказдилар. Улар Финляндия ва Норвегия территориясидан «Ядро қуролига йўл қўйилмасин», «Европа шимоли ядросиз зона бўлсин» деган шиорларни кўтариб ўтдилар. Суратда: марш қатнашчилари.

ТАСС фотохроникаси.

КОНСЕРВАТОРЛАРНИНГ СИЁСАТИ ҚОРАЛАНДИ

ЛОНДОН, 27 июль. (ТАСС). Лейбористлар партиясининг таниқли арбоби А. Веджвуд Бенн Буюк Британия консерваторлар ҳукуматининг Шимолий Ирландиядаги сиёсатини кескин танқид қилди. Лондоннинг расмий доиралари Ольстер проблемасига нисбатан ўзининг ёндошишини батамом ўзгартириши лозимлиги мутлақо равшан, деди у «Би-Би-Си» компаниясининг мухбири билан суҳбатда. Британия маъмурлари Шимолий Ирландияда ўтказаётган сиёсат ирландияликларга ўз муаммоларини ўзлари ҳал этиш имконияти берилмагунча барбод бўлаверади, деб таъкидлади Бенн.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

Ф. КАСТРО НУТҚ СЎЗЛАДИ

ГАВАНА, 27 июль. (ТАСС). Куба халқи социалистик жамият қурилишини давом эттиришга, АҚШ империализмининг Кубага қарши тўхтовсиз давом этаётган душманлик кирдикорларига қарамай, миллий экономикани ривожлантиришга ҳамда ватаннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга азму-қарор бергандир, деди Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, республика Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси Фидель Кастро. У Монкада казармаси қаҳрамонона штурм қилинганлигининг 28 йиллитига бағишланиб Лас-Тунас шаҳрида ўтказилган оммавий митингда нутқ сўзлади.

Ф. Кастро АҚШ маъмуриятининг агрессив ташқи сиёсий йўлини, АҚШнинг Кубага қарши қўпорувчилик ишларини қатъий қоралади. Мамлакатимизнинг революциядан кейинги бутун тарихи мобайнида, деди у, Вашингтон Кубада социализм қурилишига халақит бериш йўлидаги уринишидан воз кечмади. Америка империализмининг ёвуз режалари бизга яхши маълум. Иқтисодий қамал ва саботаж, террорчилик ҳуружларини ва Куба раҳбарларининг жонига суиқасд уюштириш, мамлакат қишлоқ хўжалигига зиён етказиш, шакар қамиш, тамаки ва бошқа экинлар ҳосилини йўқ қилиш йўлидаги уринишлар асло биз ўйлаб чиқарган ишлар эмас. Душманликдан иборат бундай хатти-ҳаракатлар кенг кўламда ошкор бўлди, шундай режалар мавжудлигини ҳатто АҚШ сенати ҳам тан олди.

Империализмнинг Кубага қарши душманлик ҳуружлари бугунги кунда ҳам тўхтамаяпти, деб давом қилди Ф. Кастро. Ҳали яқиндагина Матансас вилоятида АҚШ территориясидан келган диверсантларнинг бир группаси қўлга туширилди. Уларнинг олдида Лас-Тунасдаги мана шу тантаналар вақтида Куба раҳбарларининг жонига суиқасд уюштириш вазифаси турарди. Улар кейинги кунларда тушиши кутилган контрреволюционерларнинг бошқа группалари билан биргаликда, миллий экономикага путур етказиш мақсадида бир қанча қўпорувчилик ҳуружларини ҳам ўтказишлари керак эди. АҚШ ҳукумати шу ҳусусда ҳозиргача лом-мим демаганлиги кишини ҳайратда қолдиради. Бунинг устига АҚШ Майамида ўрнашиб олган Куба контрреволюционерлари ташкилотлари вакилларининг Куба партияси ва ҳукумати раҳбарлари жонига яна суиқасдлар тайёрланаётганлиги тўғрисида мақтанчоқлик билан айтаётган гаплари ҳусусида ҳам чурқ этмаяпти.

Вашингтоннинг расмий доиралари мамлакатимизни иқтисодий қамал қилиш сиёсатини давом эттирмоқда. Ғарбий Европа мамлакатлари ва бошқа мамлакатлардан кредитлар олишимизга тўсқинлик қилиш учун ҳамма ишни қилмоқда. Шу билан бир вақтда Куба соҳиллари яқинида иғвогарлик мақсадида ҳарбий машқлар ўтказиш, Кубанинг ғайри-қонуний равишда оккупация қилиб турилган территорияси Гуантанамога десант тушириш планлаштирилмоқда. Биз мана шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб, марказий разведка бошқармаси бизнинг мамлакатимизга қарши ишлатаётган разил методларни ва унинг андишасизлигини билганимиз учун ҳам бизга қарши биология қуроли ҳам қўлланилмоқда, деб тахмин қилиш учун ҳамма асосларга эгамиз.

Ф. Кастро кейинги икки йил ичида Куба учун одатдан ташқари бўлган шакар қамиш ва тамакининг хатарли касаллиги авж олиб кетганлигини, шунингдек чўчқаларга кўп қирғин келтирган Африка вабоси тарқалганлигини эслатиб ўтди. Ҳозир, деди у, Кубада Денге эпидемияси тарқалди (бу — хатарли безгак бўлиб, уни чивинлар тарқатади. Безгак вақтида иситма жуда ошиб кетиб оғиз ва қулоқлардан қон оқади). Кейинги етти ҳафта ичидагина 270 мингдан кўпроқ касаллик қайд этилди. Юздан зиёд киши — аксарияти болалар ҳалок бўлди. Шу нарса яхши маълумки, АҚШ иккинчи жаҳон урушидан кейин химиявий, биологик ва бактериологик қуролни интенсив ишлаб чиқара бошлади. Шундай қурол Вьетнамда ва бошқа баъзи мамлакатларда ваҳшиёна қўлланилганлиги ҳам яхши маълум. 1980 йилнинг октябрида «Гранма» газетаси Пентагоннинг Совет Иттифоқи ва Кубага қарши ана шу қурол турларидан фойдаланишдан иборат ошкор бўлиб қолган жиноий режалари тўғрисида хабар қилган эди. Қўшма Штатларнинг ҳукумати, деди Ф. Кастро, бактериологик қуролдан фойдаланиб шундай авантюралар қилишни нақадар хавфли эканлигини аниқ-равшан тушуниб олиши керак. АҚШ маъмурлари Марказий разведка бошқармасининг Кубага қарши террорчилик ҳуружларини уюштиришга оид янги режалари қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлиги тўғрисида ҳам ўйлаб кўришлари кераклигини талаб қиламиз.

Ф. Кастро мамлакатни иқтисодий ривожлантириш масалаларига тўхталиб шуни алоҳида таъкидладики, ҳозирги беш йилликнинг биринчи йили олти ойи ичида революциядан кейинги бутун йиллар мобайнида энг юксак кўрсаткичларга эришилди.

Биз Куба халқининг бахт-саодати йўлида ишлашга ва революция ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолишга азму-қарор берганмиз, деди Куба раҳбари пировардида.

ОММАВИЙ ИШДАН БЎШАТИШ

БРАЗИЛИА, 27 июль, (ТАСС). Бразилия меҳнаткашларини кўплаб ишдан бўшатиш давом этмоқда. Автомобиллар учун запас қисмлар ишлаб чиқариш саноати миллий касаба союзининг президенти Фанучи ди Оливейранинг айтишича, шу тармоқда ишлаб турган меҳнаткашлардан қарийб 42 минг киши йил бошидан бери ишдан маҳрум бўлди.

Шу давр ичида электрон саноати корхоналарининг 5700 ишчи ва хизматчиси ишдан бўшатилди. Кейинги кунларда «Бош ду Бразил» компанияси ўзининг Сальвадор шаҳридаги фабрикаси 280 нафар ишчиси мажбуран «отпускага» юборилганини эълон қилди. Улар ҳам кўп сонли ишсизлар армияси сафига қўшилади.

ВАҲШИЙ ҲАЙВОН УЛДИРИЛДИ

ДЕҲЛИ, 27 июль. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Биҳар штати шарқий қисмидаги бутун бир район аҳолиси жонига теккан одамхўр бўри ниҳоят бутун штат маъмурлари махсус таклиф этган мерган овчи томонидан ўлдирилди. Хабар қилишларича, шу бўри 20 гўдакни ғажиб ташлашга улгурган. Бу ҳол маҳаллий аҳолини саросимага солиб қўйган. Сўнгги марта бўрининг тумшуғи етти яшар болани икки кун аввал нобуд қилган эди.

Рақснинг туғилиши. Пойтахтдаги «Баҳор» концерт залининг фойеси деворларини безаган расмлар ана шундай деб аталади. Уни тошкентлик рассом, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Баҳодир Жалолов ишлаган. Асар марказида машҳур ўзбек раққосаси Мукаррама Турғунбоеванинг сиймоси гавдаланган. Миллий кийим кийиб олган раққоса қизлар унга томон интилишмоқда. Суратда: рассом асаридан лавҳалар.

О. Апухтин фотолари.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЎҚУВЧИ ҚУЁНБОҚАРЛАР

Бўстонлиқ районининг кўпгина умумий таълим мактабларида ўқувчилардан иборат ишлаб чиқариш бригадалари ташкил этилган. Ёш чорвадорлар, маккажўхорикорлар, соҳибкорлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши сирларини ўрганмоқдалар. Уларнинг меҳнат натижалари ҳам кўпинча самарали бўляпти.

Масалан, Ж. Обидова номли 46-мактабда қуёнчилик фермаси ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Аввалига бу ерда фақатгина учта қуён боқилди. Ҳозирги вақтда фермада бундай жониворларнинг 60 дан ортиқроғи парвариш қилинмоқда. Йил охирига келиб эса уларнинг сони деярли уч баравар ошади.

15-мактабда эса ёш ўқувчилар соҳибкорлик билан шуғулланишмоқда. Бунинг учун уларга ўтган йили 10 гектар майдон берилди. Ўқувчилар дастлабки йили ҳар гектар ердан сал кам 90 центнердан узум етиштириб, колхоз хирмонига қўшишди. Соҳибкорлар бу йил ҳосилдорликни янада ошириш учун узумзорларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

ДЕҲҚОНЛАР ХИЗМАТИДА

Ўрта Чирчиқ район кутубхонаси ходимлари қишлоқ хўжалик ишлари қизғин паллага кирган ҳозирги вақтда деҳқонларга хизмат кўрсатишнинг янги формаларини қўлланмоқдалар. Район колхозларида кутубхона филиаллари ташкил этилмоқда, кўчма кутубхоналар ҳам меҳнаткашлар хизматида бўлаяпти.

Кутубхонанинг Ким Пен Хва номли колхоздаги филиали дала меҳнаткашларига намунали маданий хизмат кўрсатмоқда. Унинг фондида минглаб сиёсий, бадиий китоблар бор. Китоб шинавандалари сони ҳам кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда мингга яқин пахтакор, чорвадор, соҳибкор ана шу зиё масканп хизматидан баҳраманд бўлмоқда.

Кутубхона ва унинг филиалларида турли темаларда китобхонлар конференциялари ҳам тез-тез бўлиб туради. Китоблар кўргазмалари ҳам ташкил этилади. Кутубхона коллективи хизмат маданиятини янада яхшилашга қаратилган қатор янги тадбирларни амалга оширишни планлаштиришди.

М. ЗАРИПОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

АЛЬП ТОҒЛАРИ ОСТИДАН

ФУРК довони остидан, Швейцария Альп тоғлари орқали дунёда қоялар орасидан ўтган энг узун тоннель қуриб битказилди

Саккиз йил мобайнида бунёд этилган бу тоғ ости йўли Фурк—Оберальп темир йўл тармоғининг бир қисмидир. Ҳозиргача тоғларда кўп қор ёғиш ва муз кўчиши туфайли бу темир йўлдан йилига 4,5 ойгина фойдаланилардн, энди эса ундан йил бўйи поездлар қатнаб туради.

Альп тоғлари орқали ўтган бу мингинчи тоннель қурилиши учун аввал мўлжалланганидан тўрт баравар кўп, яъни 155 миллион доллар маблағ сарфланди.

ЧЕКИШГА ҚАРШИ

ҲОЗИРДА аҳолиси 115 миллионлик Японияда 35 миллион (жумладан, 6,4 миллиондан зиёд хотин-қиз) кашанда бор. Врачлар чекишга қарши бонг уриши ҳам бежиз эмас: кейинги йигирма йил ичида мамлакатда кашандалик туфайли вужудга келадиган касалликлар сони икки ярим баравар ошиб кетди.

Тўғри, кейинги вақтда чекувчилар сони камаяпти, аммо бу сигареталар нархи анча ошганлиги билан изоҳланади.

САҲНА АСАРЛАРИ БАҲСИДА

ТАҚРИЗ

ЎЗБЕК совет драматургияси олтмиш йилдан кўпроқ тараққиёт йўлини босиб ўтди. Адабиётшунос Баҳодир Ғуломовнинг «Сафдошлар ва издошлар» (Ғафур Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриёти, ЎзССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Ғ. К. Каримов таҳрири остида) китоби ана шундай катта ижодий йўл ҳақида баҳс қилади.

Ўзбек драматургияси ҳақидаги мақолалардан ташкил топган бу китобда асосий проблема — драматургиянинг бош жанрий хусусияти бўлган драматик ҳаракат, характерларни ҳаракатда очишда санъаткорнинг маҳорати масаласидир. Бу проблема китобдаги бобларни бир ўқ атрофига йиғади, мантиқан ўзаро боғлайди, композицион яхлитликни таъминлайди. Маҳорат масаласи аввало, Комил Яшин пьесалари мисолида, унинг драматик ҳаракатни яратиш санъати планида тадқиқ этилади. Атоқли драматургнинг истеъдоди «Гулсара», «Нурхон» музикали асарлари руҳият драмаси, драматизм ва коллизия нуқтаи назаридан кузатиб борилади. Шу муносабат билан бу эстетик категориялар заминига — конфликтга кенг эътибор берилади, конфликт эса характерларни ҳаракатда очиш воситаси сифатида тадқиқ қилинади.

Китобдаги мақолаларда атоқли драматургларнинг асарлари муайян проблемалар асосида тадқиқ этиларкан, муаллиф кўпроқ К. Яшин пьесаларига тўхталади. Бу, бир томондан табиий, кузатилган мақсадга мос. Чунки академик ёзувчимиз Комил Яшин ўзбек драматургиясида ўзига хос адабий мактаб яратганлардан. Бу мактабнинг специфик хусусиятларини аниқлаш, очиб-асослаш жуда муҳимдир. Бундай ишлар устоз санъаткор традицияларини адабиётимизнинг кейинги авлодлари қандай, қайси тарзда давом эттиришларини атрофлича тадқиқ этишни тақоза қилади.

Кейинги йигирма йил ичида ўзбек адабиётшунослиги ва танқидчилигида Яшин ижодини ўрганиш беқиёс кучайди. Бу ўринда «Яшин — драматург» (Ҳ. Абдусаматов, М. Самадов), «Традиция ва новаторлик проблемаси», «Эстетика ва ҳаёт» (Ҳ. Абдусаматов), «Яшиннинг ижодий йўли» (коллектив), «Яшин ва театр» (У. Устабоева) каби қатор монографиялар ва мақолалар тўпламини эслашнинг ўзи кифоя. Буларда санъаткор ижодининг деярли барча қирралари тадқиқ этилди, драматургнинг ижодий йўли, маълум бир давр ижодига, конкрет асарларига хос ҳислатлар очиб берилди.

Б. Ғуломов эса ўз китобида Яшин ижодини маълум назарий проблемалар нуқтаи назаридан текширади. Бу борада биринчи планга характер ва конфликтнинг ўзаро муносабати проблемаси чиқади, худди шу нуқта асарлар таҳлилининг характерини белгилаб келади.

Бадиий ижодда янги инсон характерини яратиш фавқулодда зарурлигини ва мураккаблигини диққат-марказда тутган ҳолда, ҳаётий конфликтнинг драматург асарларида кўриниши ва ҳал этилиши масалаларини ўз имконияти даражасида текширади ва таҳлил қилади.

Характерларни тасвирлашда ва талқин этишда конфликтнинг энг муҳим мезон сифатида келишини таҳлил қилар экан, муаллиф бевосита адиб маҳоратини очишга интилади. Худди шу нарса муаллиф текширишининг муайян жиҳатини белгилайди. ва бу борадаги айрим муҳим кузатишлар эътиборга лойиқдир. Чунки бу масала принципиал аҳамиятга молик. Табиий равишда Комил Яшин илк ижодида ҳам, ундан кейинги муайян даврларда ҳам воқеа ва қаҳрамонларни ҳаққоний тасвирлашда мураккаб қийинчиликларни бошидан кечирган, ҳаётий конфликтларни танлаш ва талқин қилишда, характерларни очишда, конфликт ўлчов тоши эканлигини белгилашда маълум даражада камчиликларга йўл қўйган.

Ҳар қандай ёзувчи ижодининг илк босқичи маълум йирик проблематик масалаларни қўйиб ҳал қилишга тўла асос бермайди. Тўла асос берадиган асарларни ёзувчи ижоди шакллангандан кейин яратади. «Сафдошлар ва издошлар»нинг муаллифи бош текшириш объекти бўлган Яшин ижодида худди шундай ҳолни кўради. Тадқиқотчи бу борада драматургнинг ижодий камолоти меваларига — «Гулсара» ва «Нурхон»га алоҳида эътибор беради. Айни чоқда, унинг «Номус ва муҳаббат», «Ҳамза» (Амин Умарий билан биргаликда ёзилган), «Офтобхон», «Генерал Раҳимов» пьесаларида ҳаракатнинг ташқи кўринишлари устинлиги, драматизм ва коллизиялар ҳийла заифлиги, шунинг натижасида баъзи қаҳрамонлар характери етарлича очилмаслиги, бундай нуқсонларнинг юз бериш сабаблари адабий жараён билан боғлаб кўрсатилади.

Китобда проблема традиция ва новаторлик масалалари аспектида ишланиб, характерларни ҳаракатда очиш санъатида Яшин анъаналари сафдошлари ва издошларида қандай давом этаётгани, бу соҳадаги ютуқ ва нуқсонларни кўрсатишга ҳаракат қилинади.

Сир эмаски, китобда тадқиқ этилган муаммо — драматик ҳаракат умумсовет адабиётшунослигида, шу жумладан ўзбек адабиётшунослигида ҳам муайян даражада ишланган. Чунончи, А. Аникст «Аристотелдан Лессинггача драма назарияси», «Пушкиндан Чеховгача драма назарияси», Е. Н. Горбунова «Реалистик драма назарияси масалалари», С. Владимиров «Драмада ҳаракат», Б. Имомов «Ҳаёт ва драматик конфликт» китобларида бу масалага жиддий аҳамият берганлар, назарий-практик аҳамиятга молик қатор илмий-ижодий мулоҳазалар билдиришган. «Сафдошлар ва издошлар»нинг муаллифи ана шу устоз олимлар таълимотига асосланиб, улардан ижодий фойдаланиб иш кўрган.

«Сафдошлар ва издошлар»да жуда тўғри таъкидланганидек, ҳаракат барча драматурглар ижодида ҳамиша бир хилда учрайвермайди. Ҳаракат драматик ижод учун олдиндан ишланиб, тайёрланиб қўйилган қолип ҳам эмас. Ҳаракат ҳар бир драматург ижодида, маълум услубий ўзига хосликларга кўра, ҳар хил кўринишларда келади, услуб ва ҳаётий материал тақозоси билан маълум ўзгаришларга учраб, янги-янги новаторона хусусиятлар билан бойиб боради. «Сафдошлар ва издошлар»да Яшин ва бошқа драматурглар ижодига худди шу жиҳатдан ёндошилади, драматик ҳаракатнинг ҳар бир санъаткордаги ўзига хос кўринишларини очишга эътибор берилади.

Китобда ҳаракат қай тарзда, қай хилда бўлиши конфликтнинг табиатига боғлиқлиги ҳақида гап боради. Конфликт драмада драматик, трагедияда трагик, комедияда комик характердалигига эътибор берилади, шунга кўра, ҳаракат бу жанрларнинг биринчисида драматизм, иккинчисида трагизм, учинчисида комизм ҳолида пафосга айланиши таъкидланади. Аммо бу гаплардан фақат бири — драматизм масаласигина конкрет асарлар анализида исботланади, қолганлари амалда, маълум пьесалар асосида таҳлил қилинмайди. Шунингдек, драматик форма, унинг жанрий спецификаси ва поэтикасини кўрсатувчи ҳаракатнинг икки турлилиги ҳақида билдирилган фикрлар ҳам охиригача исботланмайди, ҳаракатнинг биринчи тури — шиддатли ва таранглиқда кечиши маълум саҳна асарлари мисолида батафсил кўрилгани ҳолда, унинг иккинчи тури — усти сокин, ости тез оқар сув (К. Станиславский таъбирича «подводное течение») қабилида кечиши бирон-бир пьеса таҳлилида исботланмайди.

Китобда муаллифнинг касбдошлари билан баҳслашиши учун зарур бўлган ўринлар ҳам бор. Масалан, бир ерда конфликтнинг икки хиллиги хусусида фикр билдирилади-ю, лекин унинг иккинчи хилини — инъикос шаклида, воситали кўринишини тан олмаётган танқидчилар билан жиддий баҳслашилмайди. Баҳслашилса, концепция конкрет илмий далилларда исботланса, конфликт хусусидаги чалкашликлар бартараф этилишига маълум зарурий ҳисса қўшилган бўлур эди.

Китобда проблема асосан 30—60 йиллар драматургиямизнинг айрим намуналари орқалигина кўрилган, холос. Проблема 70-йиллар, айниқса, кейинги йиллар драматургиясининг баъзи асарлари мисолида ҳам ишланса, китобнинг маърифий аҳамияти янада ошар эди.

«Сафдошлар ва издошлар»да драматик ижод сирларидан баҳс очилиб, назарий ва амалий зарур масалаларга эътибор берилган. Демак, бу китоб драматургиямизни янада кенг ва теран ўрганиш учун ҳам аҳамиятга молик.

А. ҚУЛЖОНОВ,
филология фанлари доктори, профессор.
Н. ҲАСАНОВ,
ўқитувчи.

Спорт

СТАРТДА — «МЕҲНАТ РЕЗЕРВЛАРИ»

Харьков шаҳрида ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг анъанавий XVI Бутуниттифоқ спартакиадаси мусобақалари бўлиб ўтаётир. Унда республикамиз спортчилари муваффақиятли иштирок этишмоқда.

Классик кураш усталари умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгалладилар. Бу муваффақиятга барча рақибларини мағлуб этган полвонлар Матвей Баранов, Толип Усмоновлар, айниқса, салмоқли ҳисса қўшишди. Яна тўрт спортчимиз ўз вазн категориялари бўйича кумуш медалга сазовор бўлдилар. Булар Равил Насибудин, Содиқ Зарипов, Ҳамид Зиёдуллаев, Мурод Маҳкамовлардир.

Спартакиада программасидаги шахмат баҳслари ҳам ниҳоясига етди. Омад бу сафар қизларимизга кулиб боқди. Улар умумий учинчи ўринни олдилар. Ўсмирлар эса иккинчи ўрин билан кифояланишди. Баскетболчи қизлар олтинчи, ўсмирлар еттинчи, оғир атлетикачилар олтинчи ўринни эгаллашди.

Ўтган куни енгил атлетика баҳсларига старт берилди. 100 метрга югуришда Павел Беспайнов ўзини кўрсатди. У бу масофада 10,8 секунд натижа кўрсатиб, биринчи ўринни эгалади. Шунингдек, ядро улоқтиришда Светлана Савченко, узунликка сакрашда Васила Нуриддиновалар ҳам кўксиларига спартакиаданинг олтин медалини тақдилар. 400 метрга югуришда эса Наталья Желудова иккинчи натижа кўрсатди.

«Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятининг спартакиадаси давом этаётир.

ПЕШҚАДАМЛАР МАВҚЕИНИ МУСТАҲКАМЛАМОҚДА

Футбол бўйича мамлакат чемпионатининг иккинчи лига олтинчи зонасида навбатдаги турдан сўнг Самарқанднинг «Динамо» ва Фарғонанинг «Нефтяник» командалари 37 очкодан жамғариб, пешқадамлик қилишаётир. Бу сафар фарғоналиклар Наманганнинг «Ёшлик» коллективини қабул қилиб, 3:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. «Динамо» — «Хоразм» баҳсида ҳисоб очилмади.

Янгийўлнинг «Соҳибкор» командаси бу турда ўз майдонида «Зарафшон»га 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Старт» — «Хўжанд» — 5:1, «Ҳисор» — «Амударё» — 3:0, «Қаршистрой» — «Хива» — 1:3, «Навбаҳор» — «Шаҳрихончи» — 4:0, «Автомобилист» — «Наримоновчи» — 3:0, «Янгиер» — «Пахтакор» — 2:0, «Олой» — «Семетей» — 2:0.

КАЛИНИН районидаги хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикасининг коллективи йигирма хилдан ортиқ кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқармоқда. Ҳадича Қосимова шу корхонанинг пешқадам безакчи устаси. У ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажариш билан бирга фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрламоқда.

В. Скроткин фотоси.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

1—2 АВГУСТ СОАТ 20.00 ДА

ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ «ТАБАССУМ» РЕДАКЦИЯСИ ИЖОДКОРЛАРИ ВА ИЖРОЧИЛАРИ ИШТИРОКИДА

VIII-АНЪАНАВИЙ ТАБАССУМ КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

ПРОГРАММАДА: «ТАБАССУМ»нинг ижодий коллективи, «ХАНДА» ансамбли, республиканинг узоқ-яқинидан келган қизиқчи ва латифагўйлар, ҳажвий миниатюра усталари ижросида интермедия, ҳажвия, ҳангома, ҳазил қўшиқлар, пародиялар.

КЕЧАМИЗГА МАРҲАБО АЗИЗ ТАБАССУМСЕВАР ДЎСТЛАР!

Касса соат 12.00 дан очиқ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИДАГИ 18-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1981—82 ўқув йили учун ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Озиқ-овқат саноатининг технологик ускуналарини созловчи, металл бўйича токарь, мебелчи дурадгор, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, автослесарь, дурадгор, электр-газ пайвандчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—3 ЙИЛ.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

3 йил ўқийдиган группаларга кирганлар ихтисос билан бирга ўрта маълумот ҳам оладилар.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар, бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15—17 ёшли йигит ва қизлар ҳамда Совет Армияси сафидан қайтиб келганлар қабул қилинадилар.

Билим юртида спорт секциялари ишлайди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), ота-онасининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат, характеристика.

Мурожаат учун адрес: Янгийўл шаҳри, Туркманбоғ («Шаҳар бозори — Ишчилар шаҳарчаси» автобуси билан борилади).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИДАГИ АЛОҚА ТАШКИЛОТЛАРИГА:

алоқа монтажчилари, кабелчи-кавшарловчилар, бош бухгалтер, ишлаб чиқариш масалалари бўйича бошлиқ ўринбосари, бош механик, умумий масалалар бўйича бошлиқ ўринбосари, меҳнат ва иш ҳақи бўлими катта инженери, план бўлими бошлиғи, бош мутахассис, прораб, станцион ишлар ва Тошкент зоналари бўйича мастерлар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхоналардан жой берилади.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ КОЛОННАСИГА

ғишт терувчилар, бўёқчи-сувоқчилар, том ёпувчилар, пайвандловчилар, дурадгорлар, ойнасозлар, кошинкорлар, сантехник, электр-монтажчилар, бетончилар, монтажчилар, изолировкачилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» 1-УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИГА

бош энергетик, катта инженер, прораблар, конструкторлар, технологлар, мастерлар, катта юрист консультант, бетончилар, монтажчилар, электр пайвандчилар, бўёқчилар, дурадгорлар, паркетчилар, юк ташувчилар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ АВТОМОБИЛЬ РЕМОНТИ ЗАВОДИГА

токарлар, фрезерчилар, автослесарлар, юк ташувчилар.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА

изолировкачилар, футеровкачилар, огнеупоршчиклар, турли ишчилар, ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи, таъминот бўлими бошлиғи ўринбосари, катта инженер, инженерлар, секретарлар.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ КОРХОНАЛАРГА

слесарлар, ишлаб чиқариш цехига ишчилар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

хотин-қизлар (тўлиқсиз иш ҳафтаси, тўлиқсиз иш куни); ярим ўтказгичли приборларни йиғувчилар ва синовчилар, контролёрлар, операторлар, слесарлар, электромонтёрлар, токарлар, дурадгорлар, бўёқчилар, герметизаторлар.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР.

Марказий пункт—Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти—Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
Октябрь район пункти—У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти—2 квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти—М. Хасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти—Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Куйбишев район пункти—К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти—Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. Раҳимов район пункти—Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти—22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти—райисполком, Совет Армияси майдони.

Телевидение

МТ—«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Сизга манзур шеърлар. 10.35 — Оддий кун ташвишлари. Бадиий фильм. 11.50 — Москва камер хори ижро этади. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телевизион ҳужжатли фильм. 16.00 — Рус тили. 16.30 — Қўшиқларимиз парвоз эт. 17.30 — Шахмат мактаби. 18.00 — Концерт. 18.30 — Горнчилар, қардошиз! 19.00 — Универсиада кундалиги. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Муаммолар, изланишлар, ечимлар. 21.00 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида ёшлар кечаси. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Ёшлар кечасининг давоми.

ЎзТВ-I

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.10 — Муҳаббатнома. Бадиий фильм. 2-серия. 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Қўғирчоқ фильм. 18.40 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 19.15 — КПСС XXVI съезди қарорлари—ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Юмор» телевизион театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Гўзал Елена. Спектакль. 23.00 — Халқаро аҳвол кундалиги. 00.20 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

16.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — Телевизион ҳужжатли фильмлар. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Женя, Женечка ва «Катюша». Бадиий фильм.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325533; фотомухбир—325894.

Р. 07284. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. В. 1683.